

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus XV. De Sacerdotibus & Presbyteris in inferiori gradu constitutis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

TITULUS DECIMUS-QUINTUS.

DE

SACERDOTIBUS ET PRESBYTERIS IN INFERIORI GRADU CONSTITUTIS.

Presbyter propriè & strictè dicitur, qui post Episcopum curam animarum vel saltem Sacerdotalem habet. De hoc agemus §phis sequentibus.

Et quidem §. 1. De simplici Presbytero. §. 2. De Presbytero Parochiali. 3tio. De functionibus Parochialibus.

§. Primus.

DE

Simplici Presbytero.

Quæres primo. Quid est Sacerdos? R. Est Vir autoritate Divinâ, sive ex Christi institutione ad conficiendum Christi Corpus & Sanguinem & absolvendos à peccatis penitentes consecratus. Dicitur 1mo: *Vir*; quia femina sacrorum Ordinum incapax est. De quo infra. 2do. *Ex institutione Christi*, juxta *Can. 2. Trid. Sess. 22. de Sacrificio Missæ. Si quis dixerit, illis verbis: Hoc facite in meam commemorationem, Christum non instituisse Apostolos Sacerdotes, aut non ordinasse, ut ipsi & alii Sacerdotes offerrent Corpus & Sanguinem suum, anathema sit.* 3tio. *Ad conficiendum corpus &c.* juxta *Can. 1. Trid. Sess. 23. de Sacram. ordin.* “ Si quis dixerit non esse in Novo Testamento Sacerdotium visibile &

“externum, vel non esse potestatem
“aliquam consecrandi, & offerendi verum Corpus & Sanguinem Domini, & peccata remittendi & retinendi, anathema sit.”

Quæres secundo. Quæ nomina in jure habet Sacerdos? R. Dicitur 1mo: *Sacerdos*, “quod nomen compositum ex Græco & Latino, quasi Sacrum dans; sicut enim Rex à regendo, ita Sacerdos à sacrificando dictus est; consecrat enim & sacrificat.” *Can. Cleros. 1. §. Sacerdos. dist. 21.* 2do vocatur *Presbyter*, “quod nomen Græcum Latinè senior interpretatur: non modò pro ætate vel decrepita senectute, sed etiam propter honorem & dignitatem, quam acceperunt, Presbyteri nominantur.”

cit. can. Cleros. "quorum probata vita
"senectus est." *Trid. Sess. 25. de reform.*
cap. 12.

Quæres tertio. An Sacerdotes distin-
guantur ab Episcopis? R. Quamvis no-
mina Sacerdotibus propria sæpiùs in jure
etiam Episcopis attribuantur, ut *can.*
legimus. 24. dist. 93. can. olim. 5. dist. 95.
& pluribus aliis, quin & quandoque in
materia favorabili & non odiosa Presby-
teri & Sacerdotis nomine veniant Dia-
conus & Subdiaconus. *Cap. si quispiam.*
2. de cohabit. Cleric. & mulier. junct. gloss.
verb. Sacerdotum: Attamen Sacerdotes
simplices ex Jure Divino ab Episcopis
sunt distinguendi; quia majorum & mi-
norum Sacerdotum discretio in Novo
Testamento ab ipso sumpsit exordium,
qui duodecim Apostolos tanquam ma-
jores Sacerdotes, & septuaginta duos
Discipulos tanquam minores Sacerdotes
instituit. *Gratian. dist. 21. in principio.*
Ideoque à *Trid. Sess. 23. can. 7. de Sacra-*
ment. Ordinis, damnantur, qui docent
Episcopos non esse Presbyteris superio-
res, vel non habere potestatem confir-
mandi, vel ordinandi, vel eam, quam
habent, illis esse cum Presbyteris com-
munè. Omnes igitur Presbyteri non sunt
Episcopi, licet omnes Episcopi sint Pres-
byteri, cum Pontificale Officium absque
Altaris ministerio non valeat adimpleri.
Cap. ex literis, 10. de excessib. Pralat. Ad
can. legimus. & can. olim. supra citat. in
quibus à S. Hieronymo dici videtur,
quod post mortem Christi idem fuerit
Presbyter & Episcopus, sed postmodum
ad tollenda schismata introducta fuerit
discretio, respondet S. Thom. 2, 2. q.

184. a. 6. ad 1. Ab initio Ecclesiæ non
fuisse distinctionem nominum, semper
tamen distinctionem rerum, cui ad tol-
lenda schismata etiam nominum accessit
distinctio.

Quæres quarto. Quanta dignitas Sa-
cerdotum? R. Magna est Sacerdotum
dignitas, quæ facile ex sequentibus col-
ligitur encomiis: 1mo. "Sacerdotes in
"Divinis eloquiis aliquando Dii, aliquan-
"do Angeli appellantur, nam per Moy-
"sen de eo, qui ad juramentum addu-
"cendus, dicitur: *Applica eum ad Deos,*
"hoc est, Sacerdotes. Item: *Dii non*
"destrahes, hoc est, Sacerdotibus. *Exod.*
"22. *Malach. 2,* dicitur: *Labia Sacer-*
"dotis custodiunt scientiam, & legem re-
"quirent ex ore ejus, quia Angelus Domi-
"ni excituum est." *Can Sacerdotibus. 41.*
caus. 11. q. 1.

2do. Sacerdotes præminent Regi-
bus. Aurum non tam est pretiosius plum-
bo, quam Regiâ potestate est altior di-
gnitas Sacerdotalis, *Can. duo sunt. 10.*
dist. 96. Quis dubitet Sacerdotes Christi
Regum & Principum omniumque Fide-
lium Patres & Magistros censerî, *can. qui*
dubitet. 9. dist. ead.

3tio. Sacerdotes B. Petrus sal terræ
& lumen mundi esse docet. *Can. Sacer-*
dotus. 7. dist. 93.

Quæres quinto. Quæ reverentia exhibenda Sacerdoti? R. "Sacerdotes, qui
"proprio ore Corpus Domini confi-
"ciunt, ab omnibus sunt audiendi atque
"timendi, non dilacerandi aut detra-
"hendi; quia à quibus se Domini popu-
"lus benedici, salvari, & instrui cupit
"nullatenus eos debet arguere." *Can.*

Sa

Sacerdotes. 7. caus. 6. q. 1. " Absit, ut
 " quidquam sinistram de his arbitremur,
 " qui Apostolico gradui succedentes
 " Christi Corpus sacro ore conficiunt,
 " per quos nos etiam Christiani sumus,
 " qui claves Regni cœlorum habentes
 " ante iudicii diem iudicant. " *Can. absit.*
14. caus. 11. q. 3. " Dominum cruci-
 " figunt, qui eum in Sacerdotibus suis
 " persequuntur. " *Can. nulli. 5. caus. 3.*
q. 1. " Ipsi quoque Episcopi Presbyte-
 " ros honorare præcipiuntur, Episcopus
 " in quolibet loco sedens stare Presby-
 " terum non patiatur. " *Concil. Cartha-*
ginense IV. relatum in can. Episcopus. 9.
dist. 96. " Episcopus in Ecclesia & in con-
 " sessu Presbyterorum sublimior sedeat,
 " intra domum verò Collegam se Pres-
 " byterorum esse cognoscat. " *Can. Epi-*
scopus. 10. ibid. " Miserabilis ergo infa-
 " niæ esse cognoscitur, si filius patrem,
 " discipulus magistrum sibi conetur sub-
 " jugare, & iniquis obligationibus illum
 " suæ potestati subijcere, à quo credit
 " non solum in terra, sed etiam in cœlis
 " se posse ligari & solvi " *Cir. can. quis*
dubitet. 9. dist. 96.

His demùm subijcere placuit *l. 10. eod.*
de Episcop. & Cleric. de vendicanda &
 conservanda Presbyterorum veneratio-
 ne sic statuentem: " Si quis in hoc genus
 " sacrilegii proruperit, ut in Ecclesias
 " Catholicas irruens Sacerdotibus & Mi-
 " nistris vel ipsi cultui locoque aliquid
 " importet injuriæ, quod geritur, à Pro-
 " vinciarum Rectoribus animadvertatur,
 " atque ita Provinciarum Moderator Sacer-
 " dotum & Catholicæ Ecclesiæ Ministro-
 " rum, loci quoque ipsius & Divini cul-

" tûs injuriam capitali in convictos seu
 " confessos reos sententiâ noverit vindi-
 " candum, nec expectet, ut Episcopus
 " injuriæ propriæ ultionem deposcat, cui
 " sanctitas ignoscendi gloriam dereliquit.
 " Sitque cunctis laudabile factas atroces
 " Sacerdotibus aut Ministris injurias, ve-
 " luti crimen publicum, persequi, ac
 " de talibus reis ultionem mereri. "

Quæres sexto. Quodnam officium Sa-
 cerdotum? *R. 1mo.* Sacerdotis princi-
 pale officium est Corpus & Sanguinem
 Christi conficere, & hoc Sacrificium
 DEO pro vivis & defunctis offerre,
 ipsumque Corpus Christi confectum,
 nempe sacrosanctam Eucharistiam, de-
 center administrare. Ut hoc ministerium
 sæpius exequantur, *Trid. Sess. 23. de re-*
form. cap. 14. monet Episcopos, quate-
 nus curam gerant, ut Sacerdotes simpli-
 ces saltem diebus Dominicis & Festis so-
 lemnibus, si autem curam habuerint
 animarum, & tam frequenter, ut suo mu-
 neri satisfaciant, Missas celebrent.

2do. Officium Sacerdotis est Sacra-
 mentum pœnitentiæ pœnitentibus ad-
 ministrare, ac peccata dimittere; " Do-
 " minus enim noster JESUS Christus è
 " terris ascensus ad cœlos, Sacerdotes
 " sui ipsius Vicarios reliquit tanquam
 " Præsidēs & Judices, ad quos om-
 " nia mortalia crimina deferantur, in
 " quæ Christi Fideles ceciderint: quo
 " pro potestate clavium remissionis
 " aut retentionis peccatorum sententiam
 " pronuntient. " *Trid. Sess. 14. cap. 5. de*
pœnit. Ubi *can. 10.* anathematizantur,
 qui dicunt Sacerdotes etiam, qui in
 mortali sunt, non habere potestatem
 li-

ligandi & solvendi, vel non solos Sacerdotes esse Ministros absolutionis,

310. Sacerdotis munus est Sacramentum Baptismi solemniter administrare. *Can. Diaconos. 13. dist. 93. can. constat. de consecrat. dist. 4.*

410. Sacerdotis est Sacramentum Extremæ Unctionis conficere. *Trid. Sess. 14. cap. 3. de Extrem. Unct. & can. 4.*

Quæres septimo. An ad Sacerdotem pertineat plebis instructio? R. Non tantum instructio Fidelium in necessariis ad salutem, sed etiam Verbi DEI prædicatio ad Sacerdotem pertinere noscitur; Præconis quippe officium suscipit, quif- quis ad Sacerdotium accedit, ut ante adventum Judicis, qui terribiliter sequitur, ipse scilicet clamando gradiatur, *Can. si Rector. 1. dist. 43.* Ideo *Trid. Sess. 23. de reform. cap. 14.* "exigit, ut, antequam quispiam ad Ordinem Presbyterii assumatur, prius ad populum docendum ea, quæ scire omnibus est necessarium ad salutem, ac ministranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idoneus comprobetur." Ut enim advertit *Gratian, ad Can. si qui Episcopi. 43. caus. 1. q. 1.* "Cætera Sacramenta unicuique propter se dantur, & unicuique talia fiunt, quali corde vel conscientia accipiuntur, Sacramentum verò Sacerdotalis promotionis non propter se solum, sed propter alios datur, & idè necesse est, ut vero corde mundæque conscientia, quantum ad se sumatur, quantum ad alios verò non solum sine omni culpa, sed etiam sine omni infamia, propter scandalum fratrum, ad quorum utili-

tatem non solum, ut præsent, sed etiam, ut profint, Sacerdotium datur."

Quæres octavo. An Sacerdotium sit ante manûs impositionem? R. Affirm. Quia quamvis Presbyteri in manuum impositione à peccatis absolvendi potestatem accipiant, postquam tamen Episcopus porrexit calicem cum vino, & patenam cum hostia, & dixit: *Accipe potestatem Sacrificium offerendi*, juxta Divinam institutionem est verus Sacerdos, & characterem recepit; Apostoli namque in Cæna fuerunt ordinati Sacerdotes, & acceperunt potestatem consecrandi Corpus & Sanguinem Christi, & tamen tunc à peccatis absolvendi non acceperunt potestatem. Deinde sic ordinatus consecrat unà cum Episcopo consecrante, & propterea in rubrica Pontificalis disponitur, ut Pontifex celebrans morosè dicat, & aliquantulum altè, ita ut ordinati Sacerdotes possint secum omnia dicere, & præsertim verba consecrationis, quæ dici debent eodem momento per ordinatos, quo dicuntur per Pontificem.

Quæres nono. Qualis ætas & tempus requiritur in ordinando Sacerdote? R. Quoad ætatem nullus ad Presbyteratus Ordinem ante 25. ætatis suæ annum est promovendus. *Trid. Sess. 23. cap. 12.* "Deinde qui piè & fideliter in ministeriis antè actis se gesserint, & ad Presbyteratus Ordinem assumuntur, bonum habeant testimonium, & hi sunt, qui ad minus annum integrum, nisi ob Ecclesiæ utilitatem ac necessitatem aliud Episcopo videretur, in Diaconatu ministraverint." *Trid. loc. cit. cap. 14.*

Quæ-

Quæres decimo. An in Sacerdote requiratur scientia? R. Ignorantia mater cunctorum errorum maximè in Sacerdotibus DEI vitanda est, qui docendi officium in populis susceperunt, quibus incumbit ædificare cunctos tam fidei scientiâ, quàm operum disciplinâ. *Can. 1. dist. 38.* "Si in Laicis vix tolerabilis videtur inscitia, quantò magis in iis, qui præsent, nec excusatione digna est nec veniâ." *Can. 3. ibid.* "Substantia Sacerdotii nostri sunt eloquia quia divinitus tradita, hoc est, vera Divinarum Scripturarum disciplina." *Can. omnes. 6. ibid.* "Si juxta Apostolum Paulum Christus DEI virtus est, DEI que sapientia, & qui nescit Scripturas, nescit DEI virtutem, ejusque sapientiam, ignoratio Scripturarum ignorantio Christi est." *Can. si juxta. 9. ibid.*

Quæres undecimo. Quæ morum honestas in Sacerdote requiritur? R. Sacerdotes ita pietate ac castis moribus conspicui esse debent, ut præclarum bonorum operum exemplum & vitæ monita ab eis possint expectari. *Trid. sess. 23. de reform. cap. 14.* Nos enim qui præsumus, non ex locorum vel generis dignitate, sed morum nobilitate innotescere debemus, nec urbium claritate, sed

sed fidei puritate. *Can. 3. dist. 40.* Multimodis ergo virtutibus debet splendere vita Sacerdotis, ut gradui conferat decorem, quem ab eo non accepit, non enim loca, sed vita & mores sanctum faciunt Sacerdotem. Unde ex suscepto officio non licentiam peccandi, sed necessitatem benè vivendi se noverint affectos. *Gratian. in dist. 40. princip.*

Quæres duodecimo. Quid de malis Sacerdotibus dicendum? R. Horrenda sunt, quæ de malis dicuntur Presbyteris, *Can. multi. 12. dist. 40. can. nemo. 2. dist. 83.* ibi: "Nemo in Ecclesia nocet amplius, quàm qui perversè agens nomen vel ordinem sanctitatis habet; delinquentem namque hunc nemo redarguere præsumit, & in exemplum culpa vehementer extenditur, quamdiu pro reverentia Ordinis peccator hortatur." *Can. Sacrosancta. 92. caus. 1. q. 1.* Non omnis, qui dicit: Pax vobis, quasi columba est audiendus, cum multi sint corvi, quibus æquiparantur mali Prælati & Sacerdotes ob nigredinem vitiorum, raucedinem vocis, voracitatem mortuorum seu oblationum, ob fætores spiritus, garrulitatem & furtum. *Can. non omnis. 30. caus. 2. q. 7. junct. gloss.*

S. Secundus.

DE

Proprio seu Parochiali Presbytero.

Quæres primo. Quid est Parochia? R. Parochia sive parœcia ex sua origine nomen Græcum est, significans conventum accolarum vel vicinorum. *R. D. Schnorrenberg Instit. Jur. Can.*

In

In præfenti significat locum finibus certis limitatum, in quo degit populus alicui Ecclesiæ deputatus.

Quæres secundo. Qualiter, qui huic populo præest, appellatur? R. Qui Ecclesiæ Parochiali præficitur, appellatur aliquando Parochus, aliquando etiam Plebanus, ut in *cap. scriptum. 40. de elect.* Vel à plebe, cujus curam gerit, vel à plebania, quæ est Matrix Ecclesia. *Cap. ad audientiam. 3. de Eccles. adificand. cap. 1. de præscript. Trid. Sess. 21. de reform. cap. 7.* habens sub se plures Ecclesias vel Capellas. *Cap. 1. ne Clerici vel Monachi. in 6. junct. gloss.* Aliquando Rectores nuncupantur, quia Rector talis Ecclesiæ, quæ Parochialis vocatur, animarum totius populi intra limites illos congregati curam habet. *Cap. 1. de Capell. Monach.* Hodie vulgato nomine dicuntur Pastores, quo nomine Parochos honoravit Apostolus ad Ephesios scribens: *Dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios verò Evangelistas, alios autem Pastores.* Demùm Parochus proprius Sacerdos appellatur. *Cap. omnis utriusque. 12. de pœni 1. & remiss.*

Quæres tertio. Unde Parocho nomen Pastoris? R. Nomen Pastoris à pascere derivatur, Parochi enim oves sibi concreditas pascere debent 1mo instructionis verbo. *Can. Ephesius. 4. dist. 43. can. audacter. 18. caus. 8. q. 1.* 2do conversationis exemplo. *Can. præcipue 3. caus. 11. q. 3.* 3^{io} Eucharistiæ Sacramento, sub quo cætera comprehenduntur Sacramenta. *Can. non prohibeat. 67. de consecrat. dist. 2. 4to.* Temporalis subsidio,

Can. nulli Episcoporum. 62. caus. 16. q. 1. 5to demùm ad exemplum Christi opportuno tempore animam suam pro ovibus exponendo. *Can. suggestum. 46. can. sciscitaris. 47. can. adversitas. 48. caus. 7. q. 1.*

Quæres quarto. Quæ Parochiarum origo? R. Antiquitus intra eandem Dioccesin Parochiæ non erant distinctæ, sed Episcopi totius Diocesis curam animarum habebant, & tunc Parochia idem erat, quod Diocesis. Exemplum est in *can. si quis. dist. 92.* Postèa S. Dionysius Papa singulas Ecclesias singulis Presbyteris dedit, parochias & cæmeteria eis dividens, & unicuique jus proprium habere statuens, ita videlicet, ut nullus alterius Parochiæ terminos aut jus invaderet, sed unusquisque suis terminis contentus esset, & taliter Ecclesiam & plebem sibi commissam custodiret, ut ante tribunal æterni Judicis ex omnibus sibi commissis rationem redderet. *Can. 1. caus. 13. q. 1. cap. pastoralis. 9. de his que fiunt à Pralat.* Novissimè *Trid. Sess. 24. de reform. cap. 13.* distinctionem Parochiarum, ubi illa nondum introducta, introduci præcipit decernendo: "Ut in iis civitatibus & locis, ubi Parochiales Ecclesiæ certos non habent fines, nec earum Rectores proprium populum, quem regant, sed promiscuè Sacramenta administrant, Episcopi pro tutiori animarum eis commissarum salute distincto populo in certas propriasque Parochias unicuique suum perpetuum peculiaremque Parochum assignent, qui eas cognoscere valeat, & à quo solo licitè Sacramenta suscipiant."

Quæ-

Quæres quinto. An omnis habens curam animarum sit Parochus? *ꝛ.* Negativè; quia cura animarum duplex est: propriè & strictè, ac latè sumpta. Strictè sumpta est cura pœnitentialis, quando videlicet quis Sacramentum pœnitentiæ & reliqua Sacramenta à se suscipere obligatis, administrare tenetur. *Gloss. in Clem. dudum. de sepultur. verb. impendant.* Hæc cura fori interni iterùm duplex est: Actualis, quam actu per se exercere obligantur, qui officium habent parochiale. Alia habitualis, quando nimirùm ex prima institutione cura annexa fuit, sed ea postmodum per unionem, privilegium, consuetudinem, vel alium casum sublata fuit, ut quia Parochiani recesserunt, defecerunt à fide, vel nondum adsunt. Cura animarum latè sumpta est pertinens ad forum externum sive potestas fori contentiosi & judicialis circa correctionem morum. *Cit. Clement. dudum.* Et habens curam animarum fori externi non est Parochus.

Quæres sexto. Quot sunt requisitæ in Parocho qualitates? *ꝛ.* Tres, expressæ in *cap. cum in cunctis. 7. de elect. cap. licet. 14. eod. in 6.* Scilicet: Ætatis maturitas, morum gravitas, & debita scientia.

1mo. Quoad ætatem annum vigesimum quintum attingisse debet, ad quod sufficit unum diem anni vigesimi quinti attingisse, secus collatio nulla est. *Cit. cap. licet.*

2do. Quoad morum gravitatem, cum nihil magis ad pietatem & Dei cultum assiduè instruat, quàm eorum vita & exemplum, qui se Divino ministerio dedicârunt. *Trid. Sess. 22. de reform. cap. 1.*

Ideo omnia illa, quæ generaliter de vita & honestate Clericorum, de vitandis luxu vestium & capillorum, crapula, lusu, incontinentia, & negotiis sæcularibus à sacris Canonibus sunt statuta, tantò magis Parochi observare debent, quantò ipsis cum cura animarum arctiùs incumbit, ut aliis bono exemplo præluceant, quamvis hodie, ut conqueritur *Corbinus de benefic. Ecclesiastic. tit. 6.* prò dolor! de hoc curetur parùm, & fiat tantùm informatio pro forma, cum tamen hujus conditionis ratio sit habenda potissima.

3^{tio}. Quoad literarum scientiam, quia regimen animarum est ars artium. *Cap. cum sit. 14. de atat. & qualit. & animæ sunt omnibus aliis pretiosiores. Can. precipimus. 24. caus. 12. q. 1.* Et ubi majus periculum vertitur, ibi cautiùs est agendum. *Cap. ubi periculum. 3. de elect. in 6.* Ideo cura animarum non est committenda alicui, qui non idoneus ætate, moribus, doctrinâ, prudentiâ & aliis rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis judicatus fuerit. *Trid. Sess. 24. de reform. cap. 18.* Integritas enim præsidentium salus est subditorum. *Trid. Sess. 6. de reform. cap. 1.* Et nihil est, quod Ecclesiæ DEI magis officiat, quàm quòd indigni assumantur ad regimen animarum.

Quæres septimo. Quæ obligatio in Neo-Pastore ad professionem fidei? *ꝛ.* 1mo. "Provisi de beneficiis quibuscunque curam animarum habentibus tenentur à die adeptæ possessionis, & ad minus intra duos menses in manibus ipsius Episcopi, vel eo impedito, coram

“Generali ejus Vicario seu Officiali Orthodoxæ suæ fidei publicam facere professionem, & in Romanæ Ecclesiæ obedientia se permanfuros spondere ac jurare.” *Trid. Sess. 24. de reform. cap. 12.*

2do. Hoc præceptum sub mortali obligat, quia verbis utitur gravibus, gravemque infert pœnam: *Alioquin fructus non faciant suos, nec illis possessio suffragetur.* Quæ gravem culpam indicare videntur.

3tio. Quòd si tempus bimestris à die adeptæ possessionis elabi permiserint, nihilominus ad professionem fidei obligantur, quia terminus ille non ad terminandam obligationem, sed ad differendam pœnam est præfixus. Potest autem Neo-Parochus huic obligationi satisfacere per se ipsum, vel Procuratorem, ad hoc speciale mandatum habentem, juxta regulam generalem 68. *Potest quis per alium, quod potest facere per se ipsum. De Regul. Juris. in 6.*

Quæres octavo. Quæ obligatio in Neo-Pastore ad Sacerdotium? *R. 1mo.* Non requiritur, ut qui accipit Ecclesiam Parochialem in titulum, actu sit Presbyter, sed sufficit, quòd initiatus primâ tonsurâ in statu sit, ut intra annum ad Sacerdotium promoveri valeat. *Cap. si pro Cleric. 8. de præbend. in 6. cap. 2. de instr. in 6.* Dixi: *In titulum:* quia cui commendatur Ecclesia Parochialis, actu Sacerdos esse debet, *per cap. nemo deinceps. 15. de elect. in 6.*

2do. Si à die, quâ pacificam habuit possessionem, vel per eum stetit, quòd minus illam haberet, post annum completum non legitimè impeditus Sacerdo-

tium non susceperit, est ipso facto Parochiâ privatus, & si animum non habuerit ab initio Sacerdotium suscipiendi, etiam fructibus anni illius, per textum in *cap. licet Canon. 14. cap. commissa. 35. de elect. in 6.* Hoc intelligendum de Ecclesia purè Parochiali, si enim simul Collegiata, non tenet. *per cap. statutum. 22. de elect. in 6.*

3tio. Si annus nondum elapsus, quamvis modò Ordines suscipere non valeat, nondum est privatus. *Cit. cap. commissa.* Attamen si illo tempore, quo ampliùs intra annum illum Ordines suscipere nequit, impedimentum occurrat, v. g. infirmitas, ob quam Ordines suscipere non valet, illud impedimentum evoluto anno non excusat juxta Juris-Consultorum axioma: *Impedimentum superveniens tempore, quo actus fieri non potest, non excusat.*

4to. Episcopus cum Neo-Parocho dispensare, & terminum præfixi Sacerdoti usque ad septennium prorogare potest, dummodò Subdiaconatum suscipiat, studiorum favore; quia Ecclesia ad sui regimen viris literatis maximè noscitur indigere. *cap. cum ex eo. 34. de elect. in 6.* Quod non correctum per *Trid. Sess. 7. de reform. cap. 12.* Ubi dicitur facultates de non promovendo præterquam in casibus in jure expressis concessæ ad annum tantum suffragentur, quia hic casus in jure, uti jam ostensum est, clarè expressus habetur.

Quæres nono. In quo exercitium curæ animarum consistit? *R. Trid. Sess. 23. de reform. cap. 1.* “id paucis & nervosè exprimit admonendò & hortando omnes,

“ ut

“ ut Divinorum Præceptorum memores
 “ factique forma gregis in judicio & ve-
 “ ritate præfint & regant, cum præcepto
 “ Divino mandatum sit omnibus, quibus
 “ cura animarum commissa est, oves suas
 “ agnoscere, pro his sacrificium offerre,
 “ Verbiq̄ue Divini prædicatione, Sacra-
 “ mentorum administratione, ac bonorū
 “ omnium operum exemplo pascere, pau-
 “ perum aliarumq̄ue miserabilium perso-
 “ narum curam paternam gerere, & in
 “ cætera munia Pastoralia incumbere. “

Quæres *decimo*. Quæ sunt Parochi
 obligationes? R. Sequentes: Obligatur
 Parochus *1mo* ad residentiam, *2do* ad
 exercendas functiones Pastorales, *3tio*
 ad recitandum Officium Divinum, *4to*
 ad celebrandas populo Missas, *5to* ad
 prædicationem, *6to* ad procurandam
 Ecclesiæ reparationem, *7tmo* ad confer-
 vandum & promovendum debitum Ec-
 clesiæ cultum & honorem, *8vo* ad admini-
 stranda Sacramenta. De hoc ultim. in seq.

Quæres *undecimo*. Qualis obligatio
 Parochi ad residentiam? R. *1mo*. Paro-
 chus, uti & quivis alius animarum Re-
 ctor de jure Divino in sua Ecclesia resi-
 dere tenetur. *Trid. cit. Sess. 23. de re-
 form. cap. 1.* Ideo tam impensè idem Con-
 ciliū *Sess. 6. cap. 1. & 2.* urget residen-
 tiam. *2do*. Ad hanc residentiam tria:
 nempe ut Parochus in propria Ecclesia,
 ut formaliter, ut continuò resideat, re-
 quiruntur. Inprimis, ut in propria Ec-
 clesia, quia in domo Parochiali, si sit,
 resideat, & si Parochia domum
 non habeat, in alia, quæ est intra limi-
 tes ejus vel saltem vicinia: si duas Ecce-
 las unitas habeat, in digniore, si de ea
 non constet, in frequentiore, si una sit

intra, altera extra urbem, in ea, quæ
 est intra, resideat obligatur. Parochia-
 lem Ecclesiam cum Canonicatu ex legi-
 tima dispensatione habens in Parochiali
 domo resideat debet; cura enim anima-
 rum ex constitutione S. Pii V. quæ inci-
 pit: *Cupientes*. est perpetua. Deinde ut
 formaliter resideat. Residentia ad quam
 Parochus tenetur, non est residentia
 materialis, id est: sola habitatio in Pa-
 rochia, sed residentia formalis, id est:
 exercitium muneris Pastoralis, quod ite-
 rum non consistit in materiali eorum,
 quæ ad munus Pastorale pertinent, exe-
 cutione, sed in formali regimine & di-
 rectione ovium suarum, sive quòd ipse
 Parochus disponat, quæ pertinent ad
 curam animarum in omnibus & singulis
 occasionibus, pro cujusque necessitate,
 & ita Parochus, qui ratione numerosæ
 plebis Sacerdotes sibi adjungit, quibus
 certam partem Parochiæ committit, for-
 maliter resideat dicitur, *Pignat. tom. 7.
 cor. 4. n. 11.*

Demum ut continuò resideat, ita ut
 ex rigore *Trident.* etiam ad aliquos dies
 à Parochia abesse nequeat sine licentia
 Episcopi, ut multi valdè probabiliter
 deducunt ex illis *Trid. Sess. 23. de reform.
 cap. 1.* verbis: “ Ita tamen, ut quando-
 “ cunque eos, hoc est: Curatos inferio-
 “ res, aliosq̄ue, qui beneficium aliquod
 “ Ecclesiasticum curam animarum ha-
 “ bens obtinent, causâ prius per Episco-
 “ pum cognitâ & probatâ abesse contige-
 “ rit Vicarium idoneum ab ipso Ordina-
 “ rio approbandum, cum debita merce-
 “ dis assignatione relinquunt. “

Causæ excusantes à residentia sunt:

P 3

Chri-

Christiana charitas, urgens necessitas, obedientia debita, evidens Ecclesiæ vel Reipublicæ utilitas. *Trid. loc. cit.* Ut ex his causis ultra bimestre Parochus legitime abesse possit, tria requiruntur: 1mo. Ut ea causa ab Episcopo prius cognoscatur & approbetur, qui non nisi ex gravi causa ultra bimestre licentiam non residendi dare potest. 2do. Ut Vicarius relinquatur idoneus, non quicumque aliàs approbatus, sed ad hunc casum ab Episcopo admissus. 3^{tio}. Ut facultas in scriptis & quidem gratis concedatur. Ita *Trid. l. c.* "Quod simul adhortatur, "ne per illius temporis spatium Domini- "ci Adventûs, Quadragesimæ, Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, item & Corporis Christi diebus, quibus refici maxime, & in Domino gaudere Pastoris præsentia oves "debeant, ipsi nullo modo absint." 4to. Non residentes præter peccati mortalis reatum pro rata temporis absentia fructus suos non faciunt, nec tutâ conscientia, aliâ etiâ declaratione non secutâ, illos sibi retinere possunt, sed tenentur eos fabricæ Ecclesiæ, vel pauperibus loci erogare.

Quæres *duodecimo*. Quæ Parochum à residentia specialiter non excusant? R. Sequentia: 1mo. Parochus ob servitium Episcopi à residentia non excusatur, ideo, ut declaravit S. Congregatio, Episcopus operâ Parochi in visitatione, vel alio suæ Diocesis officio uti non potest, nisi pro tempore duorum mensium permisso, nec Parochus in Vicarium Generalem, in Inquisitorem &c. assumi potest.

2do. De jure novo propter studia

à residentia non excusatur. Quamvis enim olim Parochi cum licentia Episcopi studiorum causâ per septennium abesse poterant, ut est textus in *cap. cum ex eo. 34. de election. in 6.* Hodie tamen post Concilium *Trid.* id amplius per Episcopum concedi non potest, ut declaravit S. Congregatio. Ratio est: quia assumendus ad Parochiam moribus & scientiâ debet actu esse dignus, & ex dignis dignior est assumendus.

3^{tio}. Paucitas ovium vel defectus domus propriæ non excusat; alienam enim domum conducere potest. Attamen tolerari potest, quod Parochus Parochia tenuis paucarum ovium in Parochia non resideat, quousque per unionem simplicis beneficii, vel alio modo ejus congrua portio suppleatur, dummodò illuc festis diebus ad celebrandum, & quando pro Sacramentorum administratione vocabitur, accedat. Si tamen Episcopus id tolerare noluerit, obedire & residere tenebitur; ut declaravit S. Congregatio apud Pignatell, *tom. 2. conf. 4. n. 18.*

4to. Infirmitas & aëris intemperies Pastorem à residentia non excusant: sed si infirmitas curabilis sit, & in loco Parochiæ non sit copia medicorum, poterit Episcopus trium vel quatuor mensium dilatationem concedere, ut iterum declaravit S. Congregatio *ibid.*

5to. Ob pestem Parochus à residentia non excusatur. Id etiam apud Pignatell, *tom. 4. conf. 17.* declarat S. Congregatio hoc modo: Parochi tempore pestis omninò tenentur residere in suis Ecclesiis Parochialibus, & si non resideant, agenda est contra eos. Ministrant verò Pa-

Parochianis peste infectis Sacramenta Baptismi & Pœnitentiæ per alios, idque pro commoditate Parochianorum, qui sani quoque verisimiliter conversari nolent cum Parochis ad peste infectos euntibus.

6to. Pastorem à residentia non excusat persecutio, circa quam notabilis hæc facienda distinctio *ex can. adversitas, 48. §. hoc tunc servandum, caus. 7. q. 1.* cum specialiter Pastor quæritur, fugiat exemplo Christi. Si verò non Prælato tantum, sed generaliter periculum omnibus imminet, & animarum salus salva esse non potest, Pastor animam suam pro ovibus suis ponere debet. Ratio disparitatis est: Dum persecutio specialiter in Pastorem movetur, fugere potest, quia non defunt alii periculo immunes, per quos animarum salus tuta esse possit, aut fugere nequit v. g. à loco peste infecto, vel

dum persecutio in omnes Catholicos vel Sacerdotes excitatur; quia cum periculum omnibus sit commune, nec sint alii, qui ex officio tuto assistere valeant, Pastor pro ovibus animam suam ponere debet.

7imo. Demùm à residentia Parochum consuetudo, quantum ad rationem formalem residentia non excusat. Circa residentiam enim duo ponderanda sunt: obligatio residendi, & obligatio petendi licentiam, si justa absentia causa subfit: à prima obligatione nulla excusat consuetudo, vel dispensatio, cum residentia juris naturalis & Divini sit, obligatio petendi licentiam, cum sit juris humani, per contrariam consuetudinem absolute limitari vel tolli potest. Si tamen ex consuetudine Parochi ultra duos menses absque licentia à Parochia abisset, talis consuetudo, utpote à jure reprobata, habenda foret pro corruptela.

§. Tertius.

D E

Functionibus Parochialibus.

Quæres primo. Quæ sunt functiones Pastorales? *¶. Sequentes: 1mo. Sacramentorum in Parochia administratio. 2do. Fontis Baptismalis suis temporibus benedictio. 3tio. Ssmi Sacramenti delatio. 4to. Missarum Feriæ 5tæ in Cœna Domini, & Sabbathi sancti celebratio. 5to. Candelarum in die Purificationis B. V. MARIÆ benedictio. 6to. Cinerum & Palmarum in 4oma. 7imo. Processionum per Parochiam directio. 8vo. Mortuorum sepultura. 9no. Nubentium benedictio.*

Quæres secundo. Quas annotationes Parochus facere tenetur? ¶. Parochus oves suas non tantum quoad numerum, sed etiam familias singulas, in iisque personas singulas, cum earum ætate & qualitate agnoscere debet, ideoque Ritualia præscribunt, ut librum habeat, in quo familias & personas subditorum cum nota ætatis, Sacramentorum aliisque similibus describat. Præterea quatuor Matriculas, Baptismalem, matrimonialem, mortualem, & confirmatorialem

torialem facere debet. Baptismali inscribendi omnes, qui baptizantur, & si ex legitimo matrimonio nati, eorum parentum & patrinorum nomina, unà cum die, mense & anno. *Trid. Sess. 24. de reform. matrim. cap. 2.* Si illegitimi, scribendum, quòd prolem ignoti patris vel parentum baptizaverit. Finis hujus annotationis est, ut baptismus, baptizati ætas, origo, impedimentum spiritualis cognationis probari possint. Matrimoniali inscribenda nomina eorum, qui in Parochia sua contrahunt matrimonia, testium, & locus, ut Pastor in casu disputationis de contracto matrimonio fidem præstare valeat. *Trid. loc. cit. cap. 1.* Mortuali in Parochia defunctorum nomina inscribere debet, ut mors & sepultura singulorum probari possint. Confirmatoriæ nomina & cognomina Confirmatorum, eorum parentum, patrinorum, uti & Episcopi administrantis cum die, mense & anno sunt inscribenda.

Quæres tertio. Qualis obligatio Parochi ad recitandas Horas Canonicas? *¶.* Parochi, sicut & cæteri Beneficiati Divinum Officium recitare tenentur. *Can. fin. dist. 92. cap. fin. de rescript. in 6.* Idque studiosè & devotè. *Cap. dolentes, de celebrat. Missarum.* Sub pœna peccati mortalis & privationis fructuum ex constitutione S. Pii V. quæ incipit: *Ex proximo.* Ubi non solum de Parocho, sed etiam de omnibus Beneficiatis statuit, ut si aliquis eorum totum Breviarium omiserit, teneatur ad restitutionem omnium fructuum, qui singulis diebus dividerentur, si verò omiserit matutinum, ad partem dimidiam unius diei, si alias omnes horas præter matutinum, ad alteram dimidiam

partem, si unam tantum horam, ad sextam partem fructuum restituendam.

Quæres quarto. Quando incipit in Parocho Horas Canonicas recitandi obligatio? *¶.* Hæc obligatio recitandi Horas Canonicas in Pastore incipit post adeptam possessionem; beneficiorum enim jura ante captam possessionem Beneficiatus exercere nequit, præterea nec eorum onera sustinere obligatur. Quamvis autem Parochus statim post captam possessionem Breviarium recitare obligetur, attamen ad restitutionem fructuum non astringitur, nisi propter omissionem factam post sex menses à die adeptæ possessionis numerandos, ut in Bulla Leonis X. quæ incipit: *Superna dispositionis,* reperitur expressum. Et ratio est: quia cum oratio Horarum Canonicarum, & propter harum omissionem consequens restituendi obligatio solum jure humano sit introducta, Pontifex illam pro suo arbitrio vel omninò remittere, vel certo modo temperare potuit.

Nota. Quòd multi graves Authores obligationem restituendi omnes fructus limitent ad fructus Breviario correspondentes; quia enim, inquiunt, fructus Parocho non debentur solum propter onera & servitia Pastoralia, ideo facienda restitutio propter officii Canonici omissionem proportionaliter ad arbitrium Viri prudentis fieri debet, ita, ut Parochus duas fructuum partes pro labore Parochiali, & unam pro Horis Canonicis computare possit.

Quæres quinto. An Capellani Parochorum & Regulares Pastores ob omissionem

sum Officium Canonicum ad restitutionem obligentur? *R. 1mo.* Capellani vel Cooperatores Parochorum ob Officii Canonici omissionem ad nullam fructuum restitutionem obligantur, quia salarium suum non accipiunt tanquam ex beneficio Ecclesiastico, sed propter personale servitium, & functiones personales, aliud est in Vicariis perpetuis, qui perpetuum obtinent beneficium, adeoque pensum Canonicum titulo Vicariae perpetuae recitare obligantur.

2do. De Religiosis curam animarum habentibus hanc facit distinctionem Engel in *Manual. Paroch. p. 2. c. 6. n. 5.* Vel Parochia est jure pleno Monasterio incorporata, & eam habet Regularis tanquam Administrator & Vicarius temporalis, ad nutum Superioris amovibilis, & tunc ob omissionem Officii Canonici ad restitutionem non obligatur, quia Regularis tantum percipit suam congruam sustentationem, non tanquam ex beneficio, sed propter curae administrationem. Vel Parochia Monasterio non est plenè incorporata, aut est Vicaria perpetua, quam Religiosus per Canonicam institutionem obtinet, & tunc Horas omittens ad restitutionem tenetur, quia est propriè beneficium, ex quo juxta naturam omnium beneficiorum fructus percipere non potest, nisi cum onere Horas recitandi, vel propter earum omissionem fructus pro rata restituendi.

Quaeres *sexto.* Cui facienda restitutio? *R.* Pauperibus, aut fabricae Ecclesiae fructus, quos Beneficiatus ob omissum pensum Canonicum non fecit suos, sunt distribuendi vel applicandi. Nomine autem

R. D. Schnarrenberg Instit. 7. Can.

pauperum intelliguntur personae pauperes, Monasteria, Zenodochia, imò omnia loca pia. Nomine fabricae venit fabrica domuum vel domus beneficii, sumptus in agrorum ad beneficium pertinentium utilitatem conversi, & generaliter, quidquid in perpetui beneficii augmentum infumitur.

Quaeres *septimo.* Qualis in Parocho ad celebrandas Missas obligatio? *R. 1mo.* Omnibus illis diebus, quibus Parochiani ex praecepto Ecclesiae Missam audire tenentur, Parochus vel per se vel per alium celebrare obligatur. Extra dies festos Parochus per se ex aliquo praecepto Missam celebrare non tenetur, id tamen maximè decens est, imò si populus in aliqua civitate numerosus, & Parochus ampliores habet redditus, per Episcopum adstringi potest, ut saepius in hebdomade celebret, ut colligitur ex *Trid. Sess. 23. de reform. cap. 14.* Curet Episcopus, ut ii, hoc est, simplices Sacerdotes, saltem diebus Dominicis & Festis solemnibus, si autem curam habuerint animarum, tam frequenter, ut suo munere satisfaciant, Missas celebrent.

2do. Si in aliqua Parochia populus tam numerosus, ut ad unam Missam convenire non possit, vel unus Parochus ad Sacramenta ministranda non sufficiat, alios Sacerdotes sibi Parochus adungere debet. *Trid. Sess. 21. de reform. cap. 4.* Si autem Parochia ad hoc sufficientes redditus non habeat, Parochus de licentia Episcopi unà die duas Missas celebrare potest, sicuti etiam, si ob penuriam Sacerdotum unus duas Parochias administret.

Q

Qua-

Quæres octavo. An, & quando Parochus pro Parochianis Missas celebrare teneatur? R. Parochus pro suis ovibus Sacrificium Missæ quandoque offerre, ac illis fructum Sacrificii applicare tenetur. Patet ex *Trid. Sess. 23. de reform. cap. 1.* in initio: Et pro his, hoc est: suis ovibus Sacrificium offerre. Quot autem vicibus per singulos annos Parochus Sacrificium ovibus applicare teneatur, Doctores non conveniunt, sunt, qui velint obligari Parochum, ut singulis diebus Dominicis Missam Parochianis applicet, quod probant ex aliqua declaratione Cardinalium, quâ declaratur, quod Parochi diebus, quibus ex proprio officio & obligatione Missam celebrare tenentur, non possint pro eadem Missa in propria vel aliena Ecclesia celebranda manuales recipere eleëmofynas. In *Concil. Provinciali Mediolanen. 4.* à S. Congregatione recognito, & à Pontifice approbato. *Tit. de his, quæ pertinent ad Ssmum Missæ Sacrificium.* Prohibetur Curatis, ne in diebus Dominicis & aliis, quibus tenentur celebrare pro populo, aliud suscipiant Missarum celebrandarum onus. *Vid. Fagn. in cap. fraternitatem. de sepulturis. Paxford. tit. 1. l. 4. t. 1. n. 518.* Concludit ad tollendos scrupulos diversarum opinionum in hac materia, & ad Curatos in hac parte in officio continendos Episcopum debere præfigere certum Missarum numerum, pro Parochianis offerendum.

Quæres nono. Qualis obligatio Parochi ad prædicationem? R. Munus prædicandi Parochiali animarum curæ annexum esse probatur ex cap. quod DEI

timorem. 5. de Stat. Monach. Ubi propter privilegiatum prædicandi munus Religiosi ad Parochias assumi posse dicuntur. Ratio desumitur ex cap. inter cætera. 15. de offic. ordinar. Ubi inter cætera, quæ ad salutem spectant populi Christiani, pabulum Verbi DEI vel maximè sibi noscitur esse necessarium, quia sicut corpus materiali, sic anima spiritali cibo nutritur, eò quod non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore DEI. Ideo Tridentinum munus prædicandi toties Curatoribus animarum commendat, ut *Sess. 5. de reform. cap. 2. Sess. 22. de Sacrific. Missæ. cap. 8. Sess. 23. de reform. cap. 1. Sess. 24. de reform. cap. 4. & 7.*

Quæres decimo. Qualiter prædicationis munus à Parocho obeundum? R. Quæ, & quomodo Parochi in prædicationibus populo exponere debeant, idem *Trid.* explicat, ita, ut *Pignat.* velit, de jure antiquo incubuisse Pastoribus facere prædicationes solemnes & formales, ut vocant, hodie tamen post *Concilium Trident.* munus prædicandi solemniter incumbit Episcopo, ut per se vel alios constitutos Prædicatores solemniter ex Cathedra dicat, Pastoribus verò incumbere, ut potiùs inter Missarum Solemnia populum de necessariis ad salutem doceant, & instituant, quàm solemniter prædicent. Loca *Tridentini* sunt *Sess. 22. de Sacrificio Missæ. cap. 5.* "Frequenter ex"
"iis, quæ in Missa leguntur, aliquid ex"
"ponant, atque inter cætera Ssmi hujus"
"Sacrificii mysterium aliquod decla"
"rent." *Sess. 24. de reform. cap. 4.* *Idem,* hoc est, Parochi, saltem Dominicis & festi-

festivis diebus pueros fidei rudimenta, & obedientiam erga DEUM & parentes docere non negligant. *Sess. 25. in decret. de Purgator.* Sanam doctrinam à sanctis Patribus & sacris Conciliis traditam à Christi Fidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prædicari studeant, apud rudem plebem difficiliore & subtiliore quæstiones, quæque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis accessio, à popularibus concionibus secludantur, incerta item, & quæ specie falsi laborant, evulgari ac tractari non permittant, ea verò, quæ ad curiositatem quandam aut superstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt, tanquam scandala & Fidelium offendicula prohibeant. Novissimè Innoc. XI. in decreto propositionum damnatarum simplicitatem Christianam in concionibus commendat. In concionibus quoque publicandæ sunt vigiliæ, & dies, in quibus ex præcepto Ecclesiæ, vel loci consuetudine, vel Ordinarii lege est jejunandum, item dies festi, in quibus ab operibus servilibus est vacandum.

Quæres undecimo. An Parochiani parochias suas frequentare obligentur? *Re.* De jure communi parochiani Missas & conciones in Ecclesia parochiali diebus Dominicis & festivis frequentare obligantur. *Cap. ut Dominicis. 2. de parochiis. Trid. in Decret. de observand. in celebrat. Miss. Sess. 22.* Hodie tamen, dummodò proprium Parochum non contemnant, Ecclesias Regularium ex consuetudine & privilegiis frequentare possunt, ne autem proprium censeantur contemnere Parochum, ratio naturalis suadere vide-

tur, ut saltem aliquoties in anno Missas & conciones ejusdem audiant; vix enim est, ut non habeatur filius contumax, qui toto anno patrem non invisit, ovis erratica, quæ nunquam vocem Pastoris audit. *Engel in manual. p. 2. cap. 8. in fin.*

Quæres duodecimo. Quæ Parochi circa Ecclesiam parochialem obligatio? *Re. 1mo.* Debet curare Parochus, ut Ecclesia parochialis, si necesse est, reparetur. *Cap. de his. 4. de Eccles. adificand. Trid. Sess. 21. de reform. cap. 7.* Reparatio autem facienda est ex fructibus & proventibus quibuscunque ad eandem Ecclesiam pertinentibus, si isti non sufficiant, patroni, beneficiati parochi, decimatores & alii, qui fructus aliquos ex Ecclesia percipiunt, defectum supplere tenentur, quòd si Parochi ab Ecclesia tot non habent redditus, in defectu illius parochiani omnibus remediis opportunis ad reparationem sunt cogendi, quæcunque appellatione, exemptione, & contradictione remotâ. *Trid. loc. cit.*

2do. Curare debet, ut Ecclesiæ suæ debitus honor deferatur, ne in illa quid indecens aut inhonestum fiat. *Trident. in decret. de observand. & vitand. in celebr. Miss.* Nec ulla negotia secularia ibidem tractentur. *Cap. cum Ecclesia. 5. de Immunit. Eccles.*

3tio. Non debet permittere, ut violentia aliqua sive ipsi Ecclesiæ per destructionem, incendium, aliumvè modum, *Cap. in literis. 5. de raptor. sive personis & rebus in ea contentis inferatur. Can. sicut antiquitus. 6. can. quisquis inventus. 21. caus. 17. q. 4.*

4to. Omnis superstitio in Sanctorum

rum invocatione, Reliquiarum veneratione, & Imaginum sacro usu tollatur, omnis turpis questus eliminetur, omnis denique lascivia vitetur, ita ut procaci venustate imagines non pingantur, nec ornentur, Sanctorum celebratione & Reliquiarum visitatione homines ad commestationes & ebrietates non abu-

tantur, quasi festi dies in honorem Sanctorum per luxum & lasciviam agantur.

510. Parochus omnium reddituum Ecclesiæ inventarium conficere, eos non distrahere, nec cum anticipatis solutionibus elocare debet. De juribus parochialibus & obligationibus Parochorum in administratione Sacramentorum infra.

TITULUS DECIMUS - SEXTUS.

DE

lis, qui in sacris & in minoribus Ordinibus constituti.

Quæres primo. Quid significat Diaconus? R. "Levitæ ex nomine Authoris vocati. De Levitæ vi enim Levitæ exortæ sunt, à quibus in Templo DEI mystici Sacramenti ministeria explebantur. Hi Græcè Diaconi, Latine Ministri dicuntur; quia sicut in Sacerdote consecratio, ita in Diacono ministerii dispensatio habetur." *Can. Cleros. 1. §. Levitæ. dist. 21.*

Quæres secundo. Quis Author Diaconatus? R. Ipse Christus; hic enim Ordo est Sacramentum, & omnia Sacramenta ab ipso Christo per se & immediatè sunt instituta. Probat ex Concilio Florent. quod postquam dixit Ordinem esse Sacramentum, ejusque materiam & formam explicasset, ponit exempla in Ordine Sacerdotii, Diaconatus, Subdiaconatus. Et Concilium Tridentinum Sess. 23. can. 2. 3. & 6. *Si quis dixerit in Ecclesia Catholica non esse Hierarchiam*

Divinam ordinationem institutam, que constat ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris, anathema sit.

Nec obstat can. Dominus. 25. dist. 93. Ibi enim solum dicitur Christum non ordinasse ita Diaconos, sicut ordinavit Episcopos & Presbyteros; ex illo enim non sequitur, quod Christus Diaconatum non instituerit, quia Christus Sacramentum Confirmationis instituit, & tamen nullum confirmasse legitur.

Quæres tertio. Quæ materia & forma Diaconatus? R. In hac determinanda Theologi in quatuor partes divisi sunt: 1ma. S. Bonav. & Scotus volunt materiam Diaconatus esse solam manuum impositionem, & formam verba Episcopi: *Accipe Spiritum Sanctum ac robur adversus Diabolum & tentationibus ejus in Nomine Domini.*

2da sententia dicit præter manuum impositionem traditionem stocæ super hu.